

A black and white photograph of a marble bust of Marcus Tullius Cicero. The bust is shown from a three-quarter view, facing right. It features a full head of curly hair and a prominent nose. The background is a plain, light color.

Marci Tulli Ciceronis

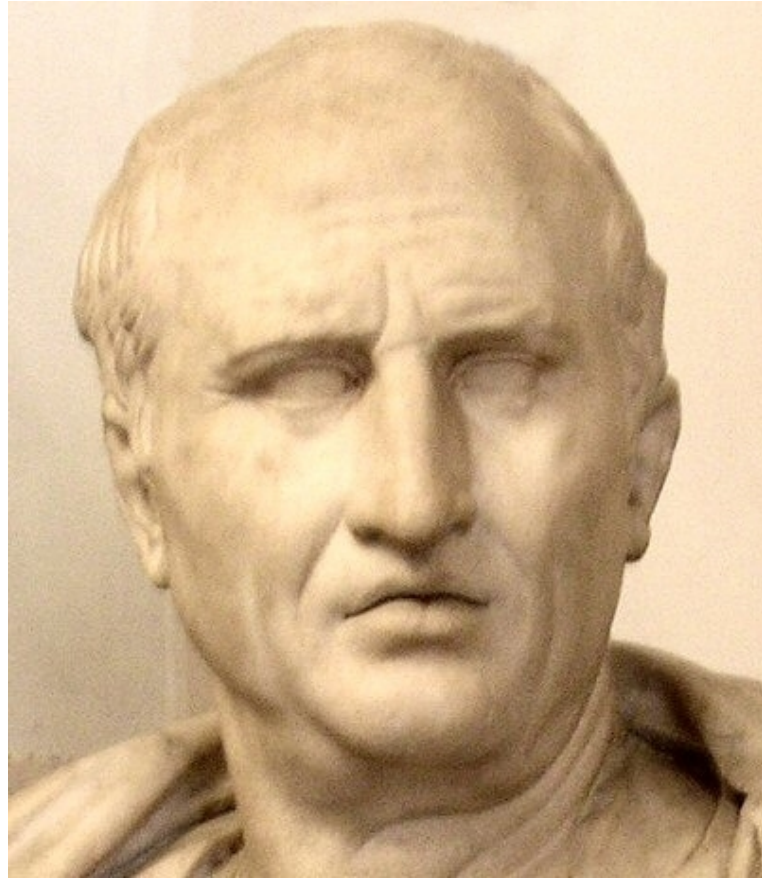
Orationis in C. Verrem alterius libri quarti

§§ 1–5; 7; 51–52; 60–68

v.0.1

Mit
Quantitäten und Marginal-Grammatik

[17. Januar 2011]

- 0 • = (Start- oder Endpunkt einer Konstruktion; vgl. Beispiele am Ende der Liste)
- 1 ¬aci = NICHT AcI! (obwohl da ein Akkusativ und ein Infinitiv stehen!)
- 2 (a)ci = Infinitiv, wo eigentlich AcI erwartet wird; sozusagen "subjekt-loser AcI"
- 3 (f1)f2 = (Futur I - aber nicht finit!) + Futur II
- 4 aa = ablativus absolutus (int.neu GI 22.1-5; S. 178-81)
- 5 aaN = ablatus absolutus, nominal: nominaler ablativus absolutus (int.neu GI 22.2; S. 179)
- 6 aci = AcI (int.neu GI 7.2-3; S. 109-13)
- 7 aci- = AcI (bis in die nächste Zeile)
- 8 aci->aci = von einem aci-Prädikat(s-Infinitiv) hängt ein weiterer AcI ab
- 9 aci<esse> = AcI, bei dessen „Infinitiv“ auf die Kopula verzichtet wurde; ergänze also „esse“!
- 10 aciG = gleichzeitiger AcI (Inf. Präs.)
- 11 aciN = nachzeitiger AcI (Inf. Fut.)
- 12 aciS = AcI als Subjekt (int.neu GI 13.5; S. 140)
- 13 aciV = vorzeitiger AcI (Inf. Pf.)
- 14 acp = Accusativus cum Participio (int.neu GI 21.3; S. 177)
- 15 cm-tm = cum - tum: "sowohl - als (ganz) besonders"
- 16 cumInv = cum inversum (int.neu GI 14.4; S. 144)
- 17 dpA = doppelter Akkusativ (int.neu GI 18.4(4); S. 163)
- 18 dpN = doppelter Nominativ (int.neu GI 18.4(4); S. 163)
- 19 f1f2 = Futur I + Futur II
- 20 f2f1 = Futur II + Futur I
- 21 imp2 = Imperativ II (od. Imperativ Futur): Formen auf -to, -tote, -nto "soll/s/t"
- 22 infH = infinitivus historicus
= historischer Infinitiv (int --; RHH 211,2 a.E.; BL 172,1.4 "infinitivus descriptivus")
- 23 irrG = Irrealis der Gegenwart
- 24 irrV = Irrealis der Vergangenheit
- 25 kjRS = konjunktivischer Relativ-Satz

26 kjRSex = explikativer konjunktivischer Relativ-Satz
27 kjRSfi = finaler konjunktivischer Relativ-Satz
28 kjRSka = kausaler konjunktivischer Relativ-Satz
29 kjRSko = konsekutiver konjunktivischer Relativ-Satz
30 nci = NcI (int.neu GI 32.4-5; S. 168)
31 ne222 = ne² II. 2 (in Langenscheidt Hd-Wb): "damit nicht, (auf) dass nicht" ("verstärkt ut ne")
32 pc = participium coniunctum (int.neu GI 19.2-5; S: 166-8;
GI 20.1; S. 171;
GI 21.2; S. 176: pc der Gleichzeitigkeit;
GI 22.1; S. 178: pc und aa;
GI 22.3; S. 179: Zeitverhältnis u. Diathese [= Genus Verbi: A./P.]
bei Part.konstruktionen)
33 pc- = participium coniunctum (bis in die nächste Zeile)
34 pcAt = participium coniunctum attributiv: attributives Partizip (int.neu GI 19.2(1); S. 166)
35 pcDom = Partizip, dominant (int.neu GI 20.3; S. 172)
36 pcS = Partizip, substantiviert (int.neu GI 20.2; S. 171)
37 p-um = Prädikativum (int.neu GI 18.3-4; S. 162f.)
38 qo = quaestio obliqua: indirekter Fragesatz
39 qr = quaestio recta: direkte Frage
40 quinRS = Relativ-Satz durch quin eingeleitet
41 quoI2c = quo I. 1. c) (in Langenscheidt Hd-Wb): "nicht als ob"
42 relAn = relativischer (Satz-)Anschluss (int.neu GI 17.6; S. 158)
43 rG = Realis der Gegenwart
44 rsAt = Relativ-Satz als Attribut (int.neu GI 17.3; S. 156)
45 rsO = Relativ-Satz als Objekt (int.neu GI 17.3; S. 156f.)
46 rsS = Relativ-Satz als Subjekt (int.neu GI 17.3; S. 156f.)
47 rV = Realis der Vergangenheit
48 SibVid = sibi videri: "(von sich) glauben/denken; wohl können/dürfen; sich schmeicheln"
49 sup1 = Supinum I (auf -um)

50 vgRS = "vorgezogener Relativ-Satz", dh. das Bezugswort, von dem der RS abhängt, kommt erst nach diesem

51 vv = esse als "Voll-Verb"

XXX-• aci-• = aci von hier ...

•-XXX •-aci = ... bis hier!

YYY-• oo-• = oratio obliqua (= indirekte Rede) von hier ...

•-YYY •-oo = ... bis hier!

QUELLEN: QUELLEN:

a.E. = "am Ende" des betreffenden Paragraphen

BL BL = "Bayer-Lindauer"

= Bayer, Karl / Lindauer, Josef: Lateinische Grammatik. Auf der Grundlage der Lateinischen Schulgrammatik von Landgraf-Leitschuh, Bamberg / München: Buchner / Lindauer / Oldenbourg [2]1987 ([1]1974), X, 274 S.; Zahlen gegen den PARAGRAPHEN an!

int.alt int.alt = Interesse "alt" (1998/99)

int.neu int.neu = Interesse neu (2006/07)

RHH RHH = "Rubenbauer-Hofmann-Heine"

= Rubenbauer, Hans / Hofmann, Johann Baptist: Lateinische Grammatik, neubearbeitet von Rolf Heine, Bamberg / München: Buchner / Lindauer / Oldenbourg [10]1977 ([1]1928; [9]1975(?) Neubearbeitung), XII, 375 S.; Zahlen gegen den PARAGRAPHEN an!

(1.) [§ 1] Vēniō nūnc ad istīus, quē ad mōdum ipse appellat, studiū, ut amī- (S. 13)
 cī eiūs, mōrbum et insāniam, ut Siculī, lātrōcīniūm; egō quō nōmine qo
 3 appellēm nesciō; rēm vōbīs prōponām, vōs eām sūō nōn nōminīs
 pōndērē pēndītōtē. Gēnūs ipsūm priūs cōgnōscitē, iūdīcēs; dēindē imp2
 fōrtāssē nōn māgno ōpērē quaerētīs quo id nōmine appellāndūm pū- qo- aci<esse> relVer nda
 6 tētīs. Nēgō in Siciliā tōtā, tām lōcūplētī, tām vētērē prōvinciā, tōt aci-• aaN-
 ōppidīs, tōt fāmilīīs tām cōpiōsīs, ūllum argētēum vās, ūllum Cōrīn-
 thīum aut Dēliācūm fūissē, ūllām gēmmam aut mārgāritām, quīcquam
 9 ēx auro aut ēbōrē factūm, sīgnūm ūllum āenēum, marmōrēum, ēbūr-
 nēum, nēgo ūllām pictūrām nēque in tābulā nēque in tēxtilī quīn quinRS
 11 cōnquīsīērīt, inspēxērīt, quōd plācītūm sīt abstulērīt. •-aci

(2.) [§ 2] Māgnūm vidēōr dīcērē: attēndite etiām quē ad mōdum dīcām. Nōn qo
 ēnīm vērbi nēquē crīmīnīs augēndī causā cōmplēctōr ōmniā: cūm dīcō nds
 3 nihīl istūm eiūs mōdī rērūm in tōtā prōvinciā rēliquīssē, Lātīnē mē aci aci-
 scītōtē, nōn accūsātōriē lōquī. Etiām plāniūs: nihīl in aēdībūs cuiūs- imp2 oo-•

quā[†]m, nē in <hōspit[†]is> quidē[†]m, nihīl in locis cōmūnib[†]us, nē in fānīs
6 quidē[†]m, nihīl apud Siculū[†]m, nihīl apud civē[†]m Rōmānū[†]m, dēniquē (S. 14)
nihīl istū[†]m, quōd ad oculōs animū[†]mque accidēr[†]it, nēquē privātī[†] nēquē
pūblicī[†] nēquē profānī[†] nēquē sacrī[†] tōta in Siciliā[†] relīquissē. •-oo

(3.) [§ 3] Unde igitur potius incipiām quam ab eā civitatē quae tibi una in
amōre atque in deliciis fuit, aut ex quo potius nūmērō quam ex ipsīs
3 laudatōrib[†]us tuis? Facilius enim perspiciētur qualis apud eos fueris qo-
qui te odērunt, qui accūsant, qui persēquuntur, cum apud tuos Mā- nci-
mērtinōs invēniāre imprōbissimā ratiōne esse praedatus.
6 C. Heius est Mamertinus – omnes hoc mihi qui Messānam accessē-
runt facillē concēdunt – omnib[†]us rēb[†]us illa in civitate ornātissimū[†]s.
Huius domus est vel optimā Messānae, notissimā quidē[†]m certe et
9 nostris hominib[†]us apertissimā maximeque hospitālis. Eā domus ante
istiū[†] adventū ornātā sic fuit ut urbī quoque esset ornāmētō; nam
ipsā Messānā, quae sitū moenib[†]us portūque ornātā sit, ab his rēb[†]us
12 quib[†]us istē delēctātur sanē vacua atque nudā est.

(4.) [§ 4] Ērāt āpūd Hēiūm sācrāriūm māg-

(S. 15)

nā cūm dīgnitāte īn aedībūs ā

3 māiōribūs trādītūm pērāntī-

quum, īn quō sīgnā pūlcherrīmā

<erant>

quāttuōr sūmmo ārtīficiō, sūmmā

6 nōbilitātē, quāe nōn mōdo īstum

kjRSko

hōmīnem īngēniōsum ēt īntellē-

gētēm, vērūm etiām quēmvis

9 nōstrūm, quōs īste īdiōtās āppel-

lāt, dēlectārē pōssēt, ūnūm Cū-

pīdīnīs mārūrēūm Prāxītēlīs;

12 nīmīrūm dīdīci etiām, dum īn

īstum īnquīrō, ārtīficūm nōmīnā.

Īdem, ōpīnōr, ārtīfēx ēiūsdem

15 mōdī Cūpīdīnēm fēcīt īllūm quī

ēst Thēspīīs, prōptēr quēm Thēs-

pīāe vīsuntūr; nam āliā vīsēndī

nds

18 cāusă nūllă est. Atque illē L.
Mūmīūs, cūm Thēspiādās, quae
ād aedēm Fēlīcītātīs sūnt, cētērā-
quē prōfāna ēx illo oppīdō sīgnā
15 tōllērēt, hūnc mārūrēūm Cūpī-
dīnēm, quōd ērāt cōnsēcrātūs,
nōn attīgīt.

vv

(5.) [§ 5] Vērum ūt ād illūd sācrārīūm
rēdēām, sīgnum ērāt hōc quōd

(S. 16)

vv

3 dīcō Cūpīdīnīs ē mārūrē, ēx
āltērā pārtē Hērcūlēs ēgrēgiē fāc-
tūs ēx aērē. Is dīcēbātūr ēssē

nci-

6 Mūrōnīs, ūt ōpīnōr, ēt cērtē. Item
āntē hōs dēōs ērānt ārūlāe, quāe
cūivīs rēlīgiōnēm sācrārī sīgnīfī-

<erat>

vv kjRSex-

9 cārē pōssēt. ērānt āenēā dūō

vv

praētērēā sīgnā, nōn mākīmā vēr-
um ēximiā vĕnūstātē, vīrgīnāli
12 hābītu atquē vēstītū, quāe mānī-
būs sūblātīs sācrā quaedām mōre
Āthēniēnsiūm vīrgīnūm rēpōsīta
15 īn cāpītībūs sūstīnēbānt; Cānē-
phōroe īpsae vōcābāntūr; sēd
ēārum ārtīfīcēm – quēm? quēm-
18 nām? rēcte admōnēs – Pōlyclī-
tum ēssē dīcēbānt. Mēssānam ūt
quisquē nōstrūm vērāt, hāec
21 vīsērē sōlēbāt; omnībūs hāec ād
vīsēndūm pātēbānt cōtīdiē;
dōmūs ērāt nōn dōmīnō māgīs
24 ōrnāmētō quām cīvītātī.

aa

dpN-

aci-

nds

(6.) [§ 7] Haec omnia quae dixi signa, iudices, ab Heio e sacrorio Verris abstulit; nullum, inquam, horum reliquit neque aliud ullum tamen praeter unum pervetus lignum, Bonam Fortunam, ut opinor; eam iste habere domi suae noluit.

Pro deum hominumque fidem! quid hoc est? quae haec causa est, quae ista impudentia? Quae dico signa, antequam abs te sublata sunt, Messanam cum imperio nemo venit quin viserit. Tot praetores, tot consules in Sicilia cum in pace tum etiam in bello fuerunt, tot homines cuiusque modi – non loquor de integris, innocentibus, religiosis – tot cupidum, tot improbum, tot audacem, quorum nemo sibi tam vehementem, tam potentem, tam nobilissimum visus est qui ex illo sacrorio quicquam 12 poscere aut tollere aut attingere auderet: Verris quod ubique erit pulcherrimum auferret? nihil habere cuiquam praeterea licebit? tot domus locupletissimas istius domus una capiet? Idcirco nemo superiorum attingit ut hic tolleret? Ideo C. Claudius Pulcher rettulit ut C. Verris possit auferre? At non requirebat ille Cupido lenonis domum

(S. 17)

vgRS
quinRS
cm-tm vv
SibVid-
kjRSko-

ac mēretrīciām dīsciplīnām; fācīle illō sācrāriō pātriō cōtīnēbātūr;

18 Hēiō se ā māiōribūs rēlictum ēssē sciēbāt īn hērēditātē sācrōrūm, nōn
quāerēbāt mēretrīcīs hērēdēm.

aci

- (7.) [§ 51] Illā vērō optīmā rēs est, quōd, cūm Hālūntiūm venīssēt praetōr lāboriō- (S. 18)
 sūs et dīlīgēns, ipse in oppīdūm nōlūit accēdērē, quōd erāt dīffīcīli
 3 ascēnsu atque arduō, Archāgāthum Hālūntīnum, hōmīnēm nōn sōlūm aci-
 dōmī, sēd tōtā Sicīliā in primīs nōbīlēm, vōcārī iūssīt. Eī nēgōtiūm dē-
 dīt ut, quīdquīd Hālūnti essēt argētī caelāti aut sī quīd etiām Cōrīn-
 6 thiōrum, id omnē statim ad mārē ex oppīdō dēpōrtārētūr. Escēndīt in
 oppīdum Archāgāthūs. Hōmō nōbīlīs, quī ā sūīs amāri et dīlīgī vellēt,
 fērēbāt grāvītēr illām sibi ab istō prōvinciām datām, nēc quīd fācērēt aci<esse> qo
 9 hābēbāt; prōnūntiāt quīd sibi impērātum essēt; iūbēt omnīs prōfērrē qo aci-
 quōd hābērēt. Mētūs erāt sūmmūs; ipse enīm tūrānnūs nōn dīscēdē-
 11 bāt lōngiūs; Archāgāthum et argētum in lēctīcā cūbāns ad mārē infra pc
 12 oppīdum exspectābāt.

- (8.) [52] Quēm cōncūrsūm in oppīdō factūm pūtātīs, aci<esse>- relVer (S. 19)
 quēm clāmōrēm, quēm pōrrō flētūm mūliē-
 3 rūm? quī vīdērēt equūm Trōiānum intrōdūc- rsS aci-

tum, ūrbēm cāptām dīcērēt. Ēfferrī sīnē thē- irrG infH
 cīs vāsa, ěxtōrquēri āliā dē mānībūs mūliē-
 6 rum, ěcfrīngī mūltōrūm fōrīs, rēvellī clāu-
 strā. Quīd ěnīm pūtātīs? Scūtā sī quāndō rG
 cōnquīrūtūr ā prīvātīs īn bēllo āc tūmūltū,
 9 tāmen hōmīnēs īnvītī dānt, ětsi ād sālūtēm p-um <a>ci
 cōmmūnēm dārī sēntiūt; nē quēm pūtētīs aci- relVer
 sīnē māximō dōlōre ārgēntūm cāelātūm dō-
 12 mō, quōd āltēr ēripērēt, prōtūlīssē. Ōmniā kjRSfi
 dēfērūtūr. Cībŷrātāe frātrēs vōcāntūr; pāu-
 ca īmprōbānt; quāe prōbārānt, īīs crūstae āut vgRS
 15 ěmblēmātā dētrāhēbāntūr. Sīc Hālūntīni ěx- aa-
 cūssīs dēlīcīīs cum ārgēntō pūrō dōmūm rē-
 17 vērtūtūr.

[§ 60] Iām vērō lēctōs aerātōs ět cāndēlābra āēnēā nūm cūī praētēr īstūm aci-
 Sŷrācūsīs pēr triēnniūm fācta ēsse ěxīstīmātīs? 'Ěmēbāt.' Crēdō; sēd

tāntūm vōs cērtiōrēs, iūdīcēs, faciō quīd iste in prōvinciā prāetōr

qo p-um

ēgērit, nē cui fortē nēglēgēs nīmīum fūissē vidēātūr nēquē sē sātis,

???

cūm pōtēstātem hābūerit, instrūxisse et ōrnāsse.

???

(9.) Vēniō nūnc nōn iam ad fūrtūm, nōn ad āvā-

(S. 20)

rītiām, nōn ad cūpīditātē, sēd ad eiūs mōdī

3 faciūs in quo ōmniā nēfāriā cōtīnērī mihi

atque inēssē vidēantūr; in quō di immōrtālēs

viōlāti, exīstimātiō atque auctōritās nōmīnis

6 pōpūlī Rōmāni imminūta, hōspitiūm spōliā-

tum ac prōditum, ābāliēnātī scēlēre istīūs ā

nōbīs ōmnēs rēgēs āmicīssimī, nātiōnēsquē

9 quae in eōrūm rēgno ac dīciōnē sūnt. [§ 61] Nām

rēgēs Sŷriāe, rēgis Antīochī filiōs pūērōs, scī-

aci-

tīs Rōmaē nūpēr fūissē; quī vēnērānt nōn

relAn

12 prōptēr Sŷriāe rēgnūm, nam id sinē cōntrō-

vērsiā obtīnēbant ut ā patre et ā māiōribūs

accēpērānt, sēd rēgnūm Aegypti ad se et ad

aci-

15 Sēlēnēn, mātrēm suām, pērtinēre ārbītrābān-
tūr. Īī pōstēāquām tēmpōribūs rēī pūblīcae
ēxclūsī pēr sēnātum āgērē quāe vōlūērānt

pc

18 nōn pōtūērūnt, īn Sŷriām īn rēgnūm pātriūm
prōfēctī sūnt. Ēōrūm āltēr, qui Āntiōchūs
vōcātūr, itēr pēr Sīcīliām fācērē vōlūit, itāque

21 īstō praētōrē vēnit Sŷrācūsās.

aaN

- (10.) [§ 62] Hīc Vērrēs hērēditātēm sībī vēnīsse ārbītrātūs ēst, quōd īn ēiūs rē- aci (S. 21)
gnūm āc mānūs vēnērāt īs quem īste ēt āudīērāt mūltā sēcūm praēclā- aci- relVer
3 ra hābēre ēt sūspīcābātūr. Mittīt hōmīnī mūnērā sātīs lārgē hāec ād
ūsūm dōmēstīcum, ōlēī, vīnī quōd vīsūm est, ētiām trītīcī quōd sātīs
ēssēt, dē sūīs dēcūmīs. Dēīndē īpsūm rēgem ād cēnām vōcāvīt. Ēxōr-
6 nāt āmplē māgnīfīcēquē trīclīniūm; ēxpōnīt ēā, quībūs ābūndābāt,
plūrīma ēt pūlchērrīmā vāsa ārgēntēā, – nam hāec āurēā nōndūm fē-
cērāt; ōmnībūs cūrāt rēbūs īnstrūctum ēt pārātum ūt sīt cōnvīviūm. [*curat, ut omnibus ...*]
9 Quīd mūltā? rēx itā dīscēssīt ūt ēt īstūm cōpīōse ōrnātum ēt sē hōnō- <dicam> aci<esse>

rífice áccēptum árbĭtrārētŭr. Vŏcăt ád cēnám děĭnde ĩpsĕ prāetŏrĕm; <esse>
ĕxpŏnĭt sŭás cŏpĭás ōmnĭs, mŭltum árgĕntŭm, nŏn páuca ĕtiám pŏcŭ-
12 la ĕx áurŏ, quāe, ũt mŏs ĕst rĕgiŭs ĕt máxĭme ĩn Sŷriá, gĕmmĭs ĕránt
dĭstĭnctá clārĭssĭmĭs.

(11.) Ĕrăt ĕtiám vás vĭnārĭum, ĕx ũnā gĕmmā pĕrgrándĭ trŭlla ĕxcávātá, vv
mánŭbrĭo áurĕŏ, dĕ quā, crĕdŏ, sătĭs ĭdŏnĕŭm sătĭs grávĕm tĕstĕm, aci-
3 Q. Mĭnúciŭm, dĭcĕre áudĭstĭs. [§ 63] ĩste ũnŭm quŏdquĕ vás ĩn mánŭs sŭmĕ- infH-
rĕ, láudārĕ, mĭrārĭ: rĕx gáudĕrĕ prāetŏrĭ pŏpŭlĭ Rŏmānĭ sătĭs ĭúcŭn- infH aci-
dum ĕt grátum ĭllŭd ĕssĕ cŏnvĭvĭŭm. Pŏstĕāquām ĭndĕ dĭscĕssŭm est,
6 cŏgĭtārĕ nĭhĭl ĭste áliŭd, quŏd ĭpsá rĕs dĕclārāvĭt, nĭsĭ quĕm ád mŏdŭm infH qo
rĕgem ĕx prŏvĭncĭá spŏlĭátum ĕxpĭlátŭmquĕ dĭmĭttĕrĕt. Mĭttĭt rŏgā- sup1
tŭm vása ĕā quāe pŭlchĕrrĭma ápŭd ĕŭm vĭdĕrăt; áĭt sĕ sŭĭs cāelātŏrĭ- p-um aci-
9 bŭs vĕlle ōstĕndĕrĕ. Rĕx, qui ĭllŭm nŏn nŏssĕt, sĭne ũllā sŭspĭcĭŏnĕ kjRSka
lĭbĕntĭssĭmĕ dĕdĭt. Mĭttĭt ĕtiám trŭllám gĕmmĕám rŏgátŭm; vĕllĕ sĕ sup1 oo
11 ĕām dĭlĭgĕntĭŭs cŏnsĭdĕrārĕ. Ĕā quŏque ĕĭ mĭttĭtŭr.

(12.) [§ 64] Nūnc rēliquūm, iūdīcēs, attēndītē, dē quo ēt

(S. 22)

vōs audīstīs ēt pōpūlūs Rōmānūs nōn nūnc

3 prīmūm audiēt ēt in extērīs nātiōnībūs ūsque

ād ūltīmās tērrās pērvāgātūm est. Cāndēlā-

brum ē gēmmīs clārīssīmīs ōpērē mīrābīlī

6 pērfēctūm rēgēs īī, quōs dīcō, Rōmām cum

pcAt

attūlīssēt, ūt in Cāpītōliō pōnērēt, quōd

nōndūm pērfēctūm tēplum ōffēndērānt,

pc (p-um)

9 nēquē pōnērē pōtūērūt nēquē vūlgo ōstēn-

dēre ac prōfērrē vōlūērūt, ūt ēt māgnīficēn-

tiūs vidērētūr cūm sūō tēmpōre in cēllā Iōvīs

12 Ōptīmī Māximī pōnērētūr, ēt clārīūs cūm

<videretur>

pūlchrītūdo ēiūs rēcēns ād ōcūlōs hōmīnum

ātque intēgrā pērvēnīrēt: stātūērūt id sē-

-aci

15 cum in Sȳriām rēpōrtāre ūt, cum audīssēt

sīmūlācrūm Iōvīs Ōptīmī Māximī dēdicā-

aci-

tūm, lēgātōs mīttērēt quī cūm cētērīs rēbūs

<esse> kjRSfi

18 illū[†]d quō[†]que eximium[†] ac pulcherrimum[†] dō-
19 num in Capitolium[†] adferrent[†].

(13.) [§ 65] Pervēnit[†] rēs ad istius[†] auris[†] nesciō[†] quō[†] mōdō[†]; nām rēx id[†] celatum[†] vō- aci <esse> (S. 23)
luerat[†], nōn quō[†] quicquam[†] metueret[†] aut suspicaretur[†], sed ut[†] ne[†] multi quoI2c ne222
3 illud[†] ante[†] praeciperent[†] oculis[†] quam[†] populus[†] Romanus[†]. Iste[†] petit[†] a rege ante-quam
et eum[†] pluribus[†] verbis[†] rogat[†] ut[†] id[†] ad se[†] mittat[†]; cupere[†] se dicit[†] inspi- aci-
cere[†] neque[†] se aliis[†] videndi[†] potestatem[†] esse[†] facturum[†]. Antiochus[†], qui aciN nds kjRSka
6 animo[†] et[†] puerili[†] esset[†] et[†] regio[†], nihil[†] de[†] istius[†] improbitate[†] suspicatus
est[†]; imperat[†] suis[†] ut[†] id[†] in praetorium[†] involutum[†] quam occultissimē pc
deferrent[†]. Quo[†] postea[†]quam attulerunt[†] involucrisque[†] reiectis[†] consti- relAn aa
9 tuerunt[†], clamare[†] iste[†] coepit[†] dignam[†] rem[†] esse[†] regno[†] Syriae[†], dignam[†] aci-
regio[†] munere[†], dignam[†] Capitolio[†]. Et enim[†] erat[†] eo[†] splendore[†] qui[†] ex cla-
rissimis[†] et[†] pulcherrimis[†] gemmis[†] esse[†] debebat[†], ea[†] varietate[†] operum
12 ut[†] ars[†] certare[†] videretur[†] cum[†] copia[†], ea[†] magnitudine[†] ut[†] intelligi[†] possent
nōn ad hominum[†] apparatus[†] sed ad amplissimū[†] templi[†] ornatum[†] esse aci
factum[†]. Cum[†] satis[†] iam[†] perspexisset[†] videretur[†], tollere[†] incipiunt[†] ut[†] re-

15 ferrēt. Iste aut sē velle illud etiam atque etiā cōsīdērārē; nēquā- aci oo
quā se esse satiātū; iūbēt illōs discēdere et cāndēlābrūm relīnquē- aci-
17 rē. Sic illī tūm inānēs ad Antiōchūm rēvertūtūr.

(14.) [§ 66] Rēx primō nihil mētūrē, nihil suspīcārī; diēs unūs, altēr, plūrēs; nōn infH infH(S. 24)
rēferrī. Tūm mittit, sī vidēātūr, ut reddāt. Iūbēt istē pōstēriūs ad sē infH (a)ci
3 rēvertī. Mirum illī vidērī; mittit itērūm; nōn reddītūr. Ipse hōmīnem infH
appellāt, rogāt ut reddāt. Os hōmīnis insīgnēmque impūdentiām cō-
gnōscītē. Quōd scīrēt, quōd ex ipsō rēge audīssēt in Cāpītōliō esse vgRSx4 aci- relVer
6 pōnēndūm, quōd Iōvi Optīmō Māximō, quōd pōpūlō Rōmānō sērvārī nda aci relVer
vidērēt, id sibi ut dōnārēt rogāre et vēhēmētīssīmē pētērē cōepīt.
Cum illē se et religiōnē Iōvis Cāpītōlīni et hōmīnum existīmātiōne aci-
9 impēdirī dīcērēt, quōd multāe nātiōnēs testēs essēt illiūs opēris ac oo
mūnerīs, iste hōmīnī mināri acerrīmē cōepīt. Ubī vidēt eūm nihilō aci-
magīs minīs quā precībūs permōverī, rēpente hōmīnē dē prōvin- aci-
12 ciā iūbēt antē noctē dēcēdērē; aut sē cōmpērisse ex eiūs rēgnō pīrā- aci->aciN-
13 tās ad Sicīliām esse vēntūrōs.

(15.) [§ 67] Rēx māxīmō cōvēntū Sŷrācūsīs īn fōrō, nē quīs fōrtē me īn crīmīne aci- (S. 25)
ōbscūrō vērsāri ātque ādfīngere ālīquīd sūspīciōne hōmīnum ārbītrē- aci
3 tūr, – īn fōro, īnquām, Sŷrācūsīs flēns āc dēōs hōmīnēsque cōntēstāns pc pc
clāmāre cōepīt cāndēlābrūm fāctum ē gēmmīs, quōd īn Cāpītōliūm aci-• pcAt
mīssūrūs ēssēt, quōd īn tēplō clārīssīmō pōpūlō Rōmānō mōnūmēn- aci-
6 tūm sūāe sōciētātīs āmīcītīāeque ēssē vōlūīssēt, īd sībī C. Vērrem ābs-
tūlīssē; dē cētērīs ōpēribūs ēx āuro ēt gēmmīs quāe sūā pēnēs īllum •-aci oo-• p-um
ēssēt sē nōn lābōrāre, hōc sībī ēripī mīserum ēsse ēt īndīgnūm. īd
9 ētsi āntēā iām mēnte ēt cōgītātīōnē sūā frātrīsque sūī cōnsēcrātūm
ēssēt, tāmēn tūm se īn īllō cōvēntū cīviūm Rōmānōrūm dārē dōnārē
dīcārē cōnsēcrārē Iōvī Ōptīmō Māxīmō, tēstēmque īpsūm Iōvēm sūāe
12 vōlūntātīs āc rēlīgīōnīs ādhībērē. •-oo
Quāe vōx, quāe lātērā, quāe vīrēs huīūs unīūs crīmīnīs quērīmōnīām
pōssunt sūstīnērē? Rēx Āntīōchūs, quī Rōmae ānte ōcūlōs ōmniūm kjRSex/ko
15 nōstrūm bīēnnīūm fērē cōmītātū rēgīo ātque ōrnātū fūīssēt, īs cum
āmīcūs ēt sōciūs pōpūlī Rōmāni ēssēt, āmīcīssīmō pātre, āvō, māīōrī- aaN-

būs, antīquīssīmīs ēt clārīssīmīs rēgībūs, ōpūlētīssīmo ēt mǎximō rēg- aaN aaN-
18 nō, praēcēps prōvīnciā pōpūlī Rōmāni ēxturbātūs ēst.

(16.) [§ 68] Quem ād mōdum hōc āccēptūrās nātiōnēs ēxtērās, quem ād mōdum aci<esse> aci<esse>- (S. 26)
huīūs tūī fāctī fāmam īn rēgna āliōrum ātque īn ūltīmās tērrās pērvēn-
3 tūrām pūtāstī, cum āudīrēt ā praētōrē pōpūlī Rōmāni īn prōvīnciā aci<esse>x3-
viōlātūm rēgēm, spōliātum hōspitem, ēiectūm sōciūm pōpūlī Rōmāni
ātque āmicūm? Nōmēn vēstrūm pōpūlīquē Rōmāni ōdīo ātque ācērbī- aciN<esse>-
6 tātī scītōtē nātiōnībūs ēxtērīs, iūdīcēs, fūtūrūm, si īstīūs hāec tāntā (f1)f2-
īniūrīa īmpūnītā dīscēssērīt. Sīc ōmnēs ārbītrābūntūr, praēsērtīm cum f1f2-
hāec fāmā dē nōstrōrum hōmīnum āvārītīa ēt cūpīdītātē pērcrēbrūē-
9 rīt, nōn īstīūs sōliūs hōc ēssē fācīnūs, sēd ēōrum ētiām quī ādprōbā- aci-
rīnt. Mūltī rēgēs, mūltāe lībērāe cīvītātēs, mūltī prīvāti ōpūlētī āc
pōtētēs hābēt prōfēcto īn ānimō Cāpītōliūm sīc ōrnāre ūt tēmplī
12 dīgnītās īmpērīquē nōstrī nōmēn dēsīdērāt; quī si īntēllēxērīnt īntēr- relAn aci- aa-
vērso hōc rēgālī dōnō grāvītēr vōs tūlīssē, grātā fōrē vōbīs pōpūlōquē aci-
Rōmānō sūā stūdiā āc dōna ārbītrābūntūr; sīn hōc vōs īn rēgē tām aci-

nōbīlī, rē tam ēxīmīā, īniūrīā tam ācērbā nēglēxīsse āudiēt, nōn ěrunt
tam āmentēs ũt ōpērām cūrām pęcūnīam īmpēdānt īn ěās rēs quās kjRSex- aciN- relVer
vōbīs grātās fōrē nōn ārbītrētūr.

Text-Quelle nach: www.thelatinlibrary.com/cicero/verres.2.4.shtml - 2008-11-06 gelegentlich modifiziert

Umbruch nach: Cicero in Verrem - Kulturkriminalität oder Redekunst als Waffe

Titel-Abbildung: http://nuke.ciociariatour.com/Portals/0/cicero_capitolini.jpg ~ 2011-01-16 (bearbeitet)